

Guillou osaklig om terroristfinansiering

Jan Guillou osaklig om terroristfinansiering

I en krönika i Aftonbladet gör Jan Guillou sig skyldig till osakliga överdrifter och ger uttryck för en syn på politiskt våld som är främmande. Han skriver att terroristfinansiering egentligen bör ses som "olaga solidaritetshandling gentemot olämplig motståndsrörelse". En organisation som attackerar politiska partiers högkvarter med självmordsbombare bör inte ostört och ostraffat kunna samla in pengar i Sverige, skriver Michael Jonsson.

Missvisande bild av rättsprocessen

Av MICHAEL JONSSON

Förra söndagen skrev Jan Guillou en krönika i Aftonbladet* om de tre män som greps för en dryg vecka sedan misstänkta för terroristfinansiering till Somalia. Oavsett utgången i denna förundersökning kan det konstateras att Guillou gör sig skyldig till osakliga överdrifter och ger uttryck för en syn på politiskt våld som är främmande för den breda mittfåran i svensk politisk debatt.

Varje myndighet mår förmodligen bra av att ha en energisk kritiker, som lyfter fram viktiga frågor till debatt och får organisationens tjänstemän att tänka sig för en extra gång innan de fattar viktiga myndighetsbeslut. I detta avseende har Säpo fått mer än sin beskärda andel av kritisk granskning från Jan Guillou. Tyvärr slår dock Guillous texter alltför ofta över i överdrifter och nidbilder av Säpo och svensk lagstiftning, istället för att uppmuntra till en saklig diskussion om de svåra avvägningar som svenska lagvårdande myndigheter kontinuerligt ställs inför.

Det allvarligaste i söndagens krönika är den syn på politiskt våld som Guillou ger uttryck för.

Han skriver att terroristfinansiering egentligen bör ses som "olaga solidaritetshandling gentemot olämplig motståndsrörelse". I den enda fällande dom som vi har i Sverige till dags dato dömdes två irakiska medborgare till sex respektive fem års fängelse för att ha finansierat Ansar al Islam i norra Irak. I bevisningen som anfördes fanns relativt starka indicier på att de dömda

finansierat två bombdåd i februari 2004 i Arbil i irakiska Kurdistan, där över 100 irakiska kurder med anknytning till regionens två största politiska partier PUK och KDP miste livet och ett stort antal skadades allvarligt.

Är det denna typ av "solidaritetshandling" som Guillou tycker att Sverige inte bör försöka förhindra och beivra?

Oavsett vad man anser om USA:s ockupation av Irak borde vi i en svensk kontext kunna stå relativt enade kring ståndpunkten att en organisation som attackerar politiska partiers högkvarter med självmordsbombare inte ostört och ostraffat bör kunna samla in pengar i Sverige.

Jan Guillou ironiserar över att det kan vara brottsligt att finansiera organisationer som ännu inte är terroriststämplade av FN och EU om syftet är att pengarna skall gå till terrorism.

Utan att spekulera kring huruvida de nu häktade personerna är skyldiga kan man konstatera att den organisation som nämnts i sammanhanget – somaliska al-Shabaab – har varit inblandad i ett stort antal mord på somaliska civila och på internationella biståndsarbetare. Detta kan svårligen ses som ett legitimt "bekämpande av ockupationen" från Etiopien, som Guillou vill få det till.

Det är svårt att se hur Sverige skulle kunna bibehålla sin internationella roll som respekterad samarbetspartner och stundtals fredsmäklare om vi som enda land i Västeuropa skulle tillåta finansiering av extrema politiska organisationer som utövar politiskt våld mot oskyldiga civila.

Jan Guillou ger en missvisande bild när det gäller de rättsliga processerna rörande åtal för till exempel terroristfinansiering.

Han ifrågasätter hur man kan bevisa att uppsåtet med en överföring är att finansiera just terrorism, trots att den som läst domarna i Ansar al Islam-fallet vet att det absolut kan gå att belägga, även om detta steg ofta är den största utmaningen för åklagaren i denna typ av fall.

Han hävdar att rättegångar rörande terroristfinansiering "förstås blir politiska rättegångar".

Om så vore fallet är det svårt att förstå varför förundersökningen mot till exempel Al Aqsa Spannmål i Malmö aldrig ledde till åtal. Guillou säger också att "invandrare och flyktingar blir lika rättslösa som i Tyskland på 1930-talet". Det är oerhört allvarliga anklagelser utan övertygande bevis som grund.

Självklart förekommer det att Säpo begår misstag. Al Barakaat-fallet – där tre svenska medborgare med somaliskt ursprung felaktigt fick sina tillgångar frysa - är ett tydligt exempel på ett misslyckande. Problemet låg dock främst i att Sverige var tvunget att frysa dessa tillgångar efter att de tre förts upp på FN:s sanktionslista, eftersom denna transformerades till en bindande EU-förordning.

Tendensen att försvarsadvokater beläggs med yppandeförbud samtidigt som valda delar av bevisföringen läcker till media är också direkt olämplig.

Vidare vore det hög tid att diskutera hur riksdagens insyn i Säpos arbete kan öka, vilket förmodligen också skulle minska den tendens till konspirationsteorier som finns idag. Följaktligen är det oerhört viktigt att det finns en kritisk debatt om Säpos mandat, metoder och prioriteringar, men baserat på fakta och en nyanserad analys.

Den huvudsakliga utmaning som Säpo idag ställs inför när det gäller terroristfinansiering är att förhindra att en liten minoritet inom diasporagrupper gör överföringar till extrema politiska grupper som utövar politiskt våld mot oskyldiga civila i sina ursprungsländer.

Detta uppdrag ligger i linje med Sveriges internationella åtaganden, vilka rimligtvis speglar en majoritet av befolkningens politiska och moraliska uppfattning. Arbetet måste ske i enlighet med svensk lagstiftning och utan att störa de stora och ofta livsviktiga överföringar av pengar till släkt, vänner och välgörenhetsorganisationer i ursprungslandet som många svenska minoritetsgrupper står för.

Detta är en utmanande och viktig uppgift och vi bör ständigt debattera de metoder som används och kritisera de fel som begås, men på sakliga grunder.

Michael Jonsson är doktorand vid Uppsala Universitet och forskar om terroristfinansiering vid Institutet för Säkerhets- och Utvecklingspolitik i Stockholm.

*Tyvärr går det inte att länka till Jan Guillous krönika eftersom Aftonbladet tar betalt av den som vill läsa den.

13 mars 2008